
POLGÁRI JOG

A HAZAI ÉS KÜLFÖLDI MAGÁNJOG ÉS HITELJOG SZEMLÉJE

Főszerkesztő:

Dr. MESZLÉNY ARTUR

Szerkesztők:

Dr. BECK SALAMON

Dr. VARANNAI ISTVÁN

Az új kényszeregyességi rendelet.

*(Folytatás.)**

Ha már most azt vizsgáljuk, hogy *mennyiben szolgálja gyorsaság és olcsóság* szempontjait a magánegyezkedés, akkor *egy kis számítás* kell tennünk. A magánegyezkedés tartama *30 nap*; ez azonban a követelések bejelentésére szolgáló véghatárnaptól számít, amelyet a bírói gyakorlat az eljárás megindítása utáni *kb. 20-ik* napra szokott kitűzni. Mire tehát a magánegyezség létrejött, eltel ez a 20 és az említett 30, összesen 50 nap; a magánegyezség elleni észrevételek benyújtására *15 nap* áll az érdekeltek rendelkezésére, ez 65 nap; a beérkezett észrevételek feletti tárgyalás további 15 napon belül történendő meg, *ez 80*. Figyelmen kívül hagytam mindkét esetben a technikai munkákkal járó esetleges késéseket. Ha a bíró az észrevételezési naptárnapon nyomban el tudja utasítani az észrevételeket, akkor 80 nap alatt létrejött a magánegyezség, *tehát cca 3 hónap* kellett hozzá; ha nem tud mindjárt dönteni, vagy pedig az észrevételek alaposak, akkor *megindul a bírói eljárás*, amely éppen annyi ideig fog tartani, mint eddig. Előreláthatólag tehát a *sikeres magánegyezségek tartama kb. meg fog felelni az elsőfoku kényszeregyességi eljárás eddigi tartamának, ha ellenben nem sikerül a magánegyezség*, ugy legalább három hónappal hosszabb lesz az eljárás, mint eddig volt.

Nézzük most *az olcsóság* kérdését. Megtakarítást jelent az eddigi állapotokkal szemben az, hogy magánegyezség esetében a *vagyonfelügyelő az eddigi cca 4%-os*

* A cikk első része a P.J. előző 4—5. számában.

dijazás helyett 1%-ot fog kapni; itt figyelmen kívül hagyom azt, hogy kivételes esetekben ez az egy százalék is felemelhető 4, sőt 6%-ra; van tehát *megtakarítás 3%*, ezzel szemben *költségtöbbletként* mutatkozik a magánegyességi eljárás költsége, ami 1—4%-ig terjedő összeg, úgy hogy ez a plusz valószínűleg átlagosan ki fog egyenlítődni a vagyonfelügyelőnél elért megtakarítással. Valami nagy horderejű változás tehát ezen a téren sem lesz.

A kérdés sulypontja mindkét irányban nem is itt van; az egész magánegyességi kísérlet arra van felépítve és az érdekeltségek ezt is ígérték, hogy a magánegyességek *legnagyobbrészt sikerülni fognak*. Megdől azonban az egész kombináció akkor, ha az esetek jó részében nem fog sikerülni az egyesség; ebben az esetben t. i. amint láttuk, az eljárás tartama intézményesen *három hónappal hosszabb* lesz az eddiginél, *költségei pedig az eddigi költségeknek kb. a kétszeresére* fognak rugni, mert az OHE 1—4%-ig terjedő költségeihez járul most majd még a vagyonfelügyelő 4—6%-os díjazása. Arra a kérdésre viszont, hogy *inkább fognak-e sikerülni az egyességek az OHE előtt*, mint a bíróság előtt, azzal válaszolhatunk, hogy ez kizárólag az OHE-től függ; az a majorizálási hatalom, amelyet eddig a bíróság előtt lehetett a többségnek gyakorolni, érvényesülni fog ezután az OHE előtt is. Ha az OHE az ő hatalmával jobban, gyorsabban, szakszerűbben, megbízhatóbban fog élni, mint az eddig eljáró bírák, akkor jobb lesz a magánegyességi eljárás a kényszeregyességénél. Jóslásokkal, jövőbeli kérdésekkel nem kívánok foglalkozni, csak egy, azt hiszem közismert tény leszögezését tartom helyénvalónak: azt t. i., hogy sok panasz volt eddig ugyan a kényszeregyességi eljárás ellen, azonban legalább is a Budapesten eljáró *bíróság munkateljesítményét, bámulatosan alkalmazkodni tudó, kifejtett kereskedelmi érzékét, munkájuk pártatlant és önzetlen voltát* eddig senki sem vonta kétségbe. Az eljáró bírói referensek és a melléjük beosztott kezelőszemélyzet számának szaporítása az eljárás meggyorsításának nézetem szerint valóban *gordiusi csomója* lett volna.

Vannak azonban a rendelkezni oly intézkedései, amelyek *a gyorsaság és olcsóság* kérdését a magánegyességi eljárás beiktatásánál *más eszközökkel* is kívánták előmozdítani. Így az olcsóság tekintetében hivatkozom a vagyonfelügyelői díjak már említett szabályozására, amelyek értelmében átlag 4, maximálisan 6% lesz a vagyonfelügyelő díja a bírói eljárásban; kissé aránytalanul vannak ezzel szemben a szakértői díjak megállapítva, ame-

lyek az aktivumok 2, sőt 3%-áig is fölmehetnek. Nem szolgálja nézetem szerint az eljárás olcsóságának kívánalmát az az ujtás sem, hogy az egyességi illetéket most az eljárás megindításakor nyomban birói letétbe kell helyezni; ami rendkívüli teher az adósra és attól tartok, hogy épen a legtisztességesebb adósokra, azokra t. i., akik nem készültek a kényszeregyességi eljárásra, nem tettek félre rejtett tartalékokat, vagy azokra, akik nem is passzivak, csak immobilek és így az egyességi illetékhez szükséges igen tekintélyes összeg nem áll rendelkezésükre.

A gyorsaságot van hivatva előmozdítani a rendelet azon egész törekvése, hogy az egyességi tárgyalás lehetőleg ne halasztassék el, különösen azonban a jogorvoslat kérdéseinek új szabályozása. A jogorvoslat kétféle lesz, u. m. lesz egy előterjesztés ugyanazon végzések ellen, amelyek ellen eddig felfolyamodásnak volt helye. Ez az előterjesztés az egyesbírótól a törvényszék kényszeregyességi tanácsához megy. Két érdemleges kérdésben t. i. az egyesség jóváhagyásának és az eljárás megszüntetésének kérdéseiben pedig helye van az előterjesztés ellen felfolyamodásnak a kir. ítélőtáblához, de csak akkor, ha a tanács az egyesbíró végzését megváltoztatta.

Az előterjesztéseket intéző tanács kétségtelenül gyorsabban fog eljárni, már technikai okoknál fogva is, mint a tábla, mert hiszen nem kell átküldeni az aktákat egy más bírósághoz; itt legfeljebb az az aggály merülhet fel, hogy vidéken be fog-e válni ez az intézkedés, ott t. i., ahol csak egy kényszeregyességi referens van és ez az esetek legnagyobb része, tehát egy bíró, aki teljesen otthonias ebben a jogban és ennek az intézkedéseit fogja másik három bíró felülvizsgálni, akik a dolog természeténél fogva kevésbé járatosak a kényszeregyességi jogban, mint a referens.

Dr. Cs. Sommer József.

(Befejezés a jövő számban.)